

Brez žičnic ni turizma! To slišimo na vsakem koraku, če se pogovarjamo z ljubitelji gora in smučanja.

Na Gorenjskem za sedaj, razen že dotrajane žičnice v Kranjski gori, podobnih naprav še nimamo. Vendar že pred leti je pobuda za to, da bi jih dobili, rodila nekaj uspeha. Začeli smo graditi žičnico na Vitranc. Letos spomladi pa nas je prijetno presenetila vest, da bomo morda že letos imeli

tudi žičnico na Krvave, medtem ko je žičnica na Komno zgoj še projekt.

Da bi seznanili naše bralce s tem, ali bo moč že letos v hribe ali na smučanje z žičnicami, smo povprašali vrsto turističnih organizacij.

Zvedeli smo:

Žičnica na Vitranc, kot zadržuje ing. Suhač, bo dograjena končno letos oktobra. S tem bo Kranjska gora prav gotovo precej pridobila na svoji turistični mikavnosti.

Glede žičnice na Krvave pa smo zve-

deli, da so investicijska sredstva sicer zagotovljena, menijo se pa le še o tem, ali ne bi bila raje investitor Gorenjska turistična podzveza in ne »SAP«.

Dokončno to še ni rešeno. Torej: če bo vreme količkaj naklonjeno graditeljem, bosta letos v pozni jeseni stekli tako težko pričakovani žičnici na Vitranc in seveda tudi na Krvave.

Turistom — ki si čedalje bolj žele udobja — se torej obetajo boljši časi.

Kdor zgodaj vstaja...

Smo pravzaprav na vrhuncu letošnje turistične sezone in malce čudno zglada, da govorimo že o pripravah za prihodnje leto.

To zglada morda čudno je zato, ker vse kaže, da smo se to pot prvič resneje lotili teh priprav in to pravočasno. Ze vrsto let ugotavljamo namreč, da je treba zlasti inozemske potovalne agencije dovolj zgodaj opozoriti in seznaniti s cenami v naših hotelskih obratih, kajti prav te inozemske ustanove že ob koncu leta pripravljajo vse potrebno za nastopajočo turistično sezono.

V prvi vrsti gre tu za cene. Le-te bodo letos za inozemske interese objavljene v posebnem prospektu že konec avgusta, vzporedno s tem pa gostinske organizacije tudi niso zametale domačih gostov, saj bo podoben cenik zanje sestavljen že septembra.

Vsakogar bodo prav gotovo zanimala cene, njihova višina...

Za inozemske goste bodo cene ostale nekako na isti ravni, le

tu in tam jih bo katero izmed podjetij nekoliko znižalo. Za inozemske goste je v prvi vrsti interesanten Bled in Bohinj. Hotel »Toplice« bo nudil penzion inozemcem prihodnje leto v višini 1900 do 2300 dinarjev, »Park hotel« 900 do 1500, prav tako »Jelovica«, v hotelu »Krim« pa bo cena penzionu 1050 do 1300 dinarjev. V Bohinju — v hotelu »Zlatorog« bodo inozemci lahko preživeli penzion za 750 do 1100 dinarjev, v hotelu »Pod voglom« za 800 do 1250, v hotelu »Jezero« pa za 750 do 1100 dinarjev. Hotel »Erika« v Kranjski gori pa bo nudil penzion za 800 do 990 dinarjev.

Tudi domačim gostom lahko povemo razveseljivo novico: cene zanje bodo sicer v sezoni le za spoznanje nižje od letošnjih, občutneje pa bodo znižane v predsezoni in po njej. Nekatera podjetja sicer niso še pravilno došla znižanja cen izven sezone in so jih le malenkostno znižala. Bleska gostinska podjetja pa so šla po pravilni poti. Cene svojih storitev so v tem času znižala za 35 do 50%.

Mimo tega bodo posamezni gostinski obrati in podjetja nudili grupam še posebne popuste, seveda na podlagi individualnih pogodb.

Sprijazniti se zgoj z dejstvom, da so cene hotelskih storitev pravočasno objavljene, seveda ne bi bilo uместno. Zato je treba usmeriti iniciativo gostinskih delavcev v to, da začno prodajati svoje storitve po teh utrjenih cenah in ne čakati na miloščno inozemskih potovalnih uradov. Se pravi, ni treba čakati na to, za kakšne cene penzionov bodo inozemci nudili gostincem svoje turiste.

Turistična podzveza je pravilno ocenila potrebo po širši in temeljitejši turistični propagandi. Ze oktobra meseca bo izšel bogat prospekt Bleda in okolice. Sedaj pa je naloga posameznih gostinskih obratov oziroma hotelov, da ta glavni prospekt dopolnijo še s skromnejšim, lastnim prospektom, iz katerega bodo razvidne posebnosti vsakega turističnega objekta.

Ko se človek pogovarja z inozemskimi turisti, mu le-ti največkrat povedo, da je hrana v naših lokalih zelo obilna, vendar še ne dovolj raznolika. Tudi zoper potrebo, vsaj letos, ni bilo slišati bistvenejših pripomb. Zato ne bi bilo napak, če bi gostinska podjetja morda malce razmislila o hrani, ki jo nudijo inozemskim interesantom in morda o tem, ali se ne bi dalo s količinsko manjšimi porcijami znižati tudi ceno celotnemu dnevnemu penzionu. To je sicer le stvar za premislek, kajti napak bi bilo zaleteti se in morda poslabšati prehrano na račun cen, kar bi seveda rodilo povsem nasprotno posledice. A.

GLAS

GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ŠT. 65 — CENA DIN 10.—

Kranj, dne 23. avgusta 1957

PLENUM OBČINSKEGA ODBORA SZDL KRANJ

Oktobra bomo volili LJUDSKE ODBORE

Torkov plenum Občinskega odbora SZDL Kranj je razpravljal o pripravah za volitve ljudskih odborov, ki bodo brzkone zadnjo letošnje oktobrsko nedeljo. Predsednik ObLO Kranj, tov. Vinko Hafner je na plenumu uvodoma poudaril, da bo to eden najpomembnejših notranje političnih dogodkov v zadnjih letih. Po petih letih bomo namreč spet volili ljudske odbore, ki jim je bil mandat v tem času zaradi reorganizacije ljudskih odborov dvakrat podaljšan. Hkrati so to prve volitve ljudskih odborov, odkar smo uvedli sedanji komunalni sistem. Nove ljudske odbore bomo volili za 4 leta. Od dobrega poteka volitev in ustrezne izbire odbornikov je mnogo odvisno to, kako bodo občine delale in kako bodo volilci z njimi zadovoljni.

Pri teh volitvah sta zlasti pomembni dve novosti, ki ju je uvedel pred meseci sprejeti zakon o volitvah ljudskih odborov. Prva je ta, da bomo v vseh občinah volili razen občinskih zborov tudi zbere proizvajalcev, ki so bili doslej le v okrajih, republikah in zvezi. Druga novost pa je v tem, da okrajnih odbornikov ne bomo več volili volilci neposredno, temveč jih bodo volili občinski ljudski odbori iz vrst svojih odbornikov.

Predvidevajo, da bo štel novi občinski ljudski odbor Kranj 80 odbornikov, oziroma po 40 v vsakem svojem domu. V občinskem zboru bo torej po 1 odbornik na skoraj 1000 prebivalcev ali na 650 volivcev. V občinskem zboru proizvajalcev pa bo pri nekaj več kot 12.000 zaposlenih v občini po 1 odbornik približno na vsakih 330 zaposlenih.

Področje novih volilnih enot v občini naj bi se praviloma ujemalo z zaokroženimi področji naselij, oziroma s področji zborov volivcev (v vseh primerih pa ni bilo moč najti take rešitve). To je zelo pomembno, ker vpliva na uspešnost zborov volivcev in krepki odgovornost odbornikov do volivcev. V vsaki volilni enoti bomo volili praviloma po 1 odbornika; izjeme bodo nujne le v nekaterih večjih volilnih enotah, kjer bomo volili po dva ali celo tri odbornike (n. pr. v volilni enoti Kranj-center, Stražišče itd.). Vseh volilnih enot, ki bodo

— po teritorialnem načelu — volile odbornike v občinski zbor, bo v kranjski občini 32.

Težavnejša je ustrezna razdelitev gospodarskih organizacij v volilne enote, ki volijo odbornike v občinski zbor proizvajalcev. O tem je tekla razprava tudi na plenumu. Tu gre za odločitev, ali naj se združijo gospodarske organizacije v volilne enote po sorodnih strokah (kar tudi ni moč dosledno upoštevati) ali pa po gospodarskih področjih (industrija, obrt itd.). Ker sme biti izvoljenih v vsaki tej volilni enoti največ po 5 odbornikov, bodo v »Iskri« (8 odbornikov) in »Tiskanini« (6 odbornikov) po 2 volilni enoti. Kmetje, vključeni v zadrugah, in kolektivi kmetijskih posestev bodo v vsaki izmed obeh volilnih enot (ena na levem drugo na desnem bregu Save) izvolili v zbor proizvajalcev po 1 odbornika.

Volitve bodo razpisane v bližnjih dneh, zbori volivcev v občini pa se bodo sestali predvidoma v drugi polovici septembra. Ti zbori volivcev, ki bodo izbirali kandidate, bodo sklepni le, če se jih bo udeležilo 10% tamkajšnjih volivcev. Iz prakse dosedanjih zborov volivcev vemo, da je moč tolikšno udeležbo doseči le s temeljito aktivnostjo političnih organizacij, ki zato ne smejo oklevati z delom.

Ena bistvenih stvari volitev je seveda izbira kandidatov, saj bo od kvalitete novih odbornikov odvisno, kako uspešno bo lahko delal občinski ljudski odbor, hkrati pa tudi okrajni ljudski odbor, ki bo sestavljen iz vrst občinskih odbornikov. Zato se bomo odločali za ljudi, ki so s srcem za razvoj naše družbene poti, ki uživajo pri volivcih ugled in ki bodo kos odborniškim nalogam. Pri izbiri kandidatov za odbornike občinskega zbora proizvajalcev pa bo treba še posebej paziti na ustrezen socialni sestav kandidatov, ki naj bi jih izbirali predvsem iz vrst delavcev, ki že delajo v organih delavskega samoupravljanja; to bo pomagalo okrepiti tudi stike med ljudskim odborom in organi samoupravljanja v podjetjih, kar bo v nadaljnjem izpopolnjevanju komunalnega sistema zelo važno. Z.

Otroci padlih borcev se na TABORJENJU SPOZNAVAJO MED SEBOJ

Polotok Verudica je bil nekdanj vojaško oporišče. Preraščen je z grmičevjem in borovim drevjem in na polotoku je do letošnjega leta živel le svetilničar. Glavni odbor ZB Slovenije je letos sklenil, da bodo otroci padlih borcev taborili ločeno od ostalih tabornikov in tako so na polotok Verudica prišli taboriti tudi otroci padlih borcev iz Kranja. Okrajni odbor ZB Kranj je že spomladi postavil novo leseno barako, v kateri imajo kuhinjo in skladišče, med drevjem in grmičjem pa so postavili kakih 40 šotorov. Okrajni odbor ZB Kranj je prispeval preko 4 milijone dinarjev za ureditev in opremo. Na taborjenju so se izmenjale že 4 izmene. Skupno bo taborilo letos 500 otrok padlih borcev z Gorenjske.

Zivljenje v taboru je dobro pripravljeno, kajti Okrajni odbor ZB hoče doseči, da bi se otroci padlih borcev zblížali in spoznali med seboj. Vodstvo tabora skrbi tudi za kulturno in splošno razvedrilo tabornikov. Tretja skupina, ki se je v soboto vrnila na Gorenjsko, si je pred odhodom ogledala vojaško letališče v Puli, kjer so jim piloti vojnega letalstva pokazali reaktivna letala. Ogledali so si tudi ladjedelnico v Puli, puljski festival, razstavo Moše Pijada in stalno razstavo JLA. Nepozaben vtis pa je na otroke napravil skupni izlet na ladjo »Galeb«. Prijazni mornarji so jim razkazali vso ladjo, kakor tudi sobo maršala Tita.

Občinski odbor v Puli je obljubil, da bodo na polotok napeljali električno napeljavo in uredili kuhinjo v eni izmed starih vojaških trdnjav.

—an

V SLIKI IN BESEDI

NA POSTAJI V KRANJU

Vrvež na kranjski železniški postaji je zlasti živahen ob urah, ko prihajajo in odhajajo vlaki, s katerimi se vozijo delavci kranjskih tovarn. Naš fotoreporter je ujel nekaj zanimivih posnetkov ob vlaku, ki prihaja v Kranj ob štirih popoldne.

naš razgovor

„Ljudski odbornik naj bo široko razgledan“

»Halo, je tam »Iskra«? Bi lahko govorila s tovarišem Zavrlom?«

»Tako.«

Telefon je pozvonil v orodjarni in v naslednjih minutah sva se z Alojzom Zavrlom, ki je že nekaj let odbornik kranjske občine, domenila za kratek razgovor popoldne.

Zanimalo me je predvsem, kaj meni o delu ljudskega odbora in njegovi povezavi z organi družbenega upravljanja. Takole je pripovedoval:

»Nasploh je bilo delo ljudskega odbora zadovoljivo, vendar bom skušal tokrat omeniti tudi nekatere pomanjkljivosti. Tako se na primer odborniki povečini še vedno zanimajo le za svoje delovno področje (nekateri samo za industrijo, drugi za kmetijstvo, zdravstvo itd.), medtem ko ostale prav tako važne zadeve le malo ali nič ne poznajo. To se občuti tudi v razpravah. Običajno se oglašajo vedno isti tovariši, ostali pa potem samo glasujejo. Marsikdo prav zaradi tega ne upa spregovoriti, ker s stvarjo ni seznanjen. Seveda, potem tudi sklepi niso vedno pravilni. Prepričan sem, da bi članom ljudskega odbora lahko posredovali po-

trebno znanje in informacije na podoben način, kot je izobraževala člane svojega kolektiva delavska šola v »Iskri«. Odbornike bi morali sklicati skupaj vsaj pred sprejemanjem družbenega plana, da bi jim nekdo vso problematiko občine poljudno raztolmačil. Kdaj pa kdaj naj bi si odborniki ogledali tudi kako tovarno, se pogovarjali s člani delavskih svetov in upravnih odborov, saj marsikdo s podeželja tovarne znotraj sploh še ni videl.

»Kaj menite o sodelovanju ljudskega odbora s posameznimi sveti?«

»Delo ljudskega odbora in svetov je še preveč ločeno. Prav zaradi tega se dogaja, da si svet za neko stvar prizadeva, sprejme sklepe, ljudski odbor pa mu ne nudi pri tem prav nobene podpore. Večina svetov res ne dela dobro, za kar lahko naštejemo več vzrokov. Delo otežkoča marsikdaj pomanjkanje uslužbencev v upravi, nepravilna izbira članov in stalne spremembe v članstvu. Ne bi bilo slabo, če bi vse odbornike, člane svetov in upravnih odborov raznih ustanov anketirali, da bi zvedeli, na katerem področju jih delo najbolj zanima.« -ey

„POŠLJITE ZDRAVNIKA - NUJNO!“

Sličice o nepotrebem obremenjevanju zdravnikov in o zapravljanju skupnih sredstev

Soba dežurnega zdravnika v zdravstvenem domu. Telefon zazvoni.
»Prosim, če lahko pride zdravnik na dom. Nujno! Otrok... Bo gotovo prišel?«
Avto zdirja v noč, proti vasi, iz katere je pred dvema minutami prišel po telefonski klici poziv na pomoč.

Zdravnik je vstopil v hišo, ki jo je v temi komaj našel. »Kje je mali bolnik?«

Le-ta mirno spi na divanu. Zdravnik odloži svojo torbo in začne pregledovati spečega otroka, ki ga niti zdravnikovi prsti ne zbudijo iz krepkega spanja. Vprašujoče se zdravnik ozre na mater.

»Veste, tovariš doktor, otrok ima najbrž malo driske. Bila sem že dopoldne z njim pri otroški zdravnici...«

»Kakšna zdravila pa je nakazala?«

»Tule je recept. Nisem še šla po zdravila. Veste, saj mi ne gre toliko zanje. Prosila bi vas raje to, da mi zapišete namesto zdravil nekaj dni dopusta, da bom doma pri otroku.«

Je bilo za to treba klicati dežurnega zdravnika sredi noči? Deset kilometrov te poti je stalo 1100 din, vsak nočni obisk dežurnega zdravnika pa stane 400 dinarjev. Torej 1500 din sredstev socialnega zavarovanja vrženih stran. Toda morda bo prav mati tega otroka že čez nekaj dni kje kritizirala:

»Le kam porabi zavod za socialno zavarovanje toliko denarja? Koliko denarja zapravljamo pri nas po nepotrebem.«

Morda ji bodo drugi celo prikimali. Ona pa seveda pri tem ne bo imela v mislih sebe, ampak vse druge.

Zdravnik se je vračal v ambulanto. Nejevoljen je bil in skrbelo ga je:

»Nepotrebna pot! Medtem pa so me morda zastoj klicali h kakemu res nevarno bolnemu pacientu!«

Nekoč drugič. Telefonski poziv ob desetih večer: nujno, otrok je hudo bolan.

Devet kilometrov nagle vožnje. Hiša v temi. Čudno, saj pri bolniku navadno gori luč! Zdravnik je trkal, potem že razbijal po vratih. Čez deset minut mu je odprla zaspana ženska.

»Ah, vi ste, zdravnik? Veste, otrok ni mogel zaspati, pa smo mislili, da je kaj hujšega, potem

dom v kino so ga poklicali iz zdravstvenega doma.

»Dežurnega ni, ker je moral v N. vas. Zdaj pa kličejo k nekemu otroku. Nujen primer.«

Zdravnik je nejevoljen, ker mu je šel načrt za ta večer po vodi. Danes sicer nima služ-

»Oh, veste, ko pa je treba v ambulanti tako čakati, da pridete na vrsto!«

Nekoč je dežurni zdravnik moral ponoči hitro v neko vas.

Pacienta je bolet zob.

pa smo pozabili odjaviti. Zdaj pa že spi. Hvala lepa Vam in lahko noč.»

Avto se je vrnil na drugo polovico 18 km dolge zastojarske poti.

Morda je minilo že mesec dni ali že več, odkar ni mogel v kino. Ta večer pa si je vzel čas, da bi bil v družbi z ženo. Kupil je vstopnici, da bi šla v kino. Toda nekaj minut pred odho-

be. Toda mar bi bil zdravnik, če kljub temu ne bi takoj pohitel na pomoč sočloveku, če bi moral nekdo umreti zato, da je on, zdravnik lahko šel v kino?

Avto je zdrvel v noč.

Otrok je imel drisko. Nič nevarnega. »Kako to, da niste šli z otrokom v ambulanto podnevi? Dobili bi zdravila, pa bi bilo v redu.«

So tudi ljudje, ki se lahkomišlino igrajo z boleznijo. Dežurnega zdravnika so poklicali k bolniku. Zdravnik je ugotovil vnetje slepiča in odredil takojšen prevoz v bolnišnico.

Kasneje pa je zvedel, da so domači šele drugi dan poklicali reševalni avto.

»Ko pa je to noč tako močno deževalo,« so rekli.

Bolnik pa bi to kaj lahko plačal z življenjem.

So pa tudi taki ljudje, ki grejo neradi k zdravniku, čeprav bi bilo potrebno. Zdravniki se z njihovim ravnanjem ne strinjajo. Ko je zdravnik zvedel za otroka, ki je že tri tedne močno kašljal, ne da bi ga kdo pripeljal v ambulanto, je bil nejevoljen na lahkomišelnih starše. Drugi spet pa obremenjujejo zdravstveno službo včasih iz muhavosti, ki prehaja že vse meje. Si pač mislijo: »Saj ne gre iz mojega žepa, ker plača socialno zavarovanje.« Vzemimo samo ta-le primer, ki se je pred leti zgodil v Ljubljani.

Ob enajstih zvečer v decembrski noči so nujno klicali zdravnika na dom. Tam mu je odprla ženska, ki ga je peljala v sobo, kjer sta sedeli še dve dami in počasi, lagodno, kramljaje, srkali kavo.

»Se vam skodelico kavice, gospod doktor?«
»Hvala, zdaj raje ne. Rad bi čimprej pogledal bolnika.«

»Oh, no, saj niti ni kaj hudega. Veste, tale moja sestrična je pred nekaj meseci prebolela pljučnico, zdaj pa bi radi vedeli, ali bo njenemu razrahljanemu zdravju kaj škodovalo, če bi šla na Silvestrovo plesat. Tako je potrebna razvedrila.«

Zdravnik se je znašel. Brez besede je potegnil iz žepa blok in napisal primeren račun za obisk.

M. Z.

Prej premalo, zdaj zadosti DELAVCEV

Kako je Gozdno gospodarstvo Bled odpravilo pomanjkanje delovne sile

Na področju Gozdnega gospodarstva Bled, ki obsega jelovške, poključke in gozdove onstran Save, skoraj tja do Tržiča, uspeva, posebno na Jelovici in Poključki, izredno dober mehki les. Zelo je iskan resonančni les, za katerega se zanima ladjedelniška industrija in ga njej tudi največ pošiljajo, prav tako tudi industriji glasbil in geodetskih instrumentov. Velike količine lesa pa predelajo kolektivi LIP Bled v obratih na Boh. Bistrici, Bledu in Jesenicah ter izvažajo na inozemska tržišča.

Lani je imelo Gozdno gospodarstvo Bled hude težave z delovno silo in šele spomladi jim je uspelo rešiti ta problem. Vsa leta po vojni niso mogli dobiti toliko delavcev, da bi pravoniso posekali predvideno količino lesa. Najboljše delavce iz raznih krajev, lani so prišli celo sekači s Pohorja. Uprava GG je bila zadovoljna z njihovim delom in nekateri so ostali tudi letos. Mnogo jih je tudi iz Prekmurja in Primorske. Lansko leto pa so z GG Celje, oziroma Gozdno upravo v Rogaški Slatini sklenili dogovor, da sekači tamkajšnje uprave delajo poleti pri GG Bled, pozimi pa v tamkajšnjih gozdovih. Ker na območju GG Celje sekaajo večino lesa v zimskih mesecih, kar je na Gorenjskem skoraj nemogoče zaradi visokega snega, je ta zamisel dobra, tako za Gozdno gospodarstvo, kot tudi za delavce.

K boljšim uspehom in lažjemu izpolnjevanju plana je pripomogel tudi plačilni sistem ter ukinitvev nekaterih omejitev, ki so veljale pri doseganju norm. Uvedli so tudi premije, ki veljajo za vse uslužbence v podjetju. Dobra stran teh se je pokazala pri izbiri vrst lesa, saj so letos izločili 821 kub. metrov resonančnega lesa, 1039 kub. metrov telefonskih drogov in nekaterih drugih vrst lesa, ki bi sicer šel za navadno hlodovino, jamski ali celulozni les. V prvem polletju so presejali norme za povprečno 16%, na Gozdni upravi Boh. Bistrica 18%, GU Poključka 17%.

Delavcem so omogočili tudi obiskovanje raznih seminarjev in tečajev, kjer so si pridobili teoretično in praktično znanje. GG je skrbelo tudi za ostale probleme gozdnih delavcev. Za ureditev stanovanjskih razmer so letos porabili že okoli 10 milijonov dinarjev. Dogradili so stanovanjski blok na Bledu in tudi na večjih deloviščih so zgradili nekaj stanovanj. Za ureditev stanovanj in drugih ureditev za gozdne delavce bodo do konca leta uporabili še okoli 10 milijonov dinarjev.

Zaradi zboljšanja razmer in ugodnih vremenskih prilik izpolnjuje GG Bled letos mnogo lažje svoje obveznosti. V primerjavi z lanskim polletjem so letos posekali v istem času 100% več lesa. Oddali pa so okoli 69% več lesa kot lani v istem času.

Pik

PROGA TITOGRAĐ-BAR BO DOGRAJENA PRIHODNJE LETO

Glavna dela na novi progi Titograd-Bar, ki bo dolga 49 km, bodo v kratkem dokončali. Prav tako bodo dokončali tudi 80 m dolg most čez Moračo. Od tu pa do Bara so končali že dobri dve tretjini del. V predoru Sozini, ki je ob enem največji objekt železniške proge, bodo morali delavci prekopati še 170 m; kakih 200 m pod zemljo se bodo graditelji obeh strani Usnjal Brda srečali. Strokovnjaki računajo, da bo predor prekopan do srede decembra, do konca leta pa že zabetoniran, tako da bodo lahko položili tudi tračnice. Prihodnje leto bodo nadaljevali polaganje železniškega tira.

Zgraditev železniške proge Titograd-Bar je za Črno goro zelo pomembna, ker bodo lahko rudna bogastva iz okolice Nikšića hitreje in lažje prevažali preko barske luke, kakor po dosedanem ovinku preko Huma in Zelenike. Nova železniška proga bo zlasti važna za zgraditev hidrocentrale na Zeti in industrije aluminija v Črni gori.

Vzporedno z graditvijo nove proge gradijo tudi novo široko cesto, po kateri promet do otoka Vranije na Skadarskem jezeru že teče.

NAJBOLJŠI PRIDELEK SADJA NA GORENJSKEM BO V PŠEVEM

Letošnji spomladanski mraz je povzročil na Gorenjskem hudo gospodarsko škodo zlasti na sadnem drevju. Zaradi te pozebe bo

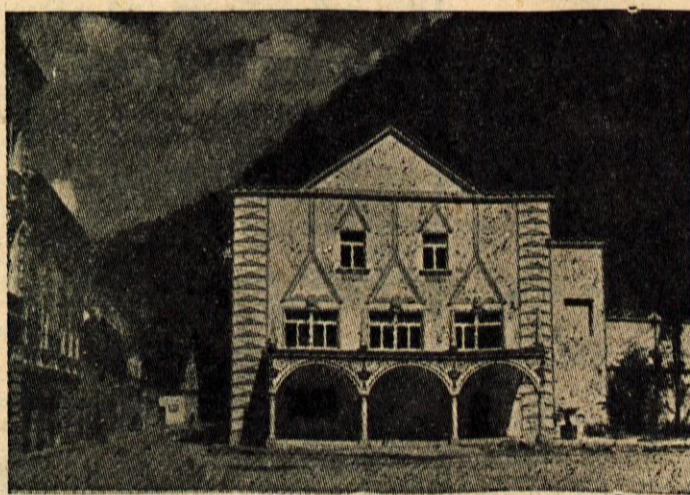
LEPO OBLOŽENA JABLANA

letos na Gorenjskem sadje slabo obrodilo, le v nekaterih krajih bodo obrodile jabolane, slive in delno tudi hruške. Češnje in orehi pa so popolnoma pozebli. Letošnji pridelek sadja bo največji na Gorenjskem v vasi Pševu pod Joštom. Spomladanski mraz sadovnjakom v vasi ni škodoval, toda že okoli 100 m višje od vasi, na Javorniku, pa bo sadja le četrtino toliko kakor v Pševem. Drevesa jabolok, sliv in tudi hrušk so polna sadežev, dobro pa so obrodile tudi češnje in orehi. Cvetela je tudi lipa, ki ni nikjer drugje na Gorenjskem. Vas Pševu ima takšno lego, da jo le redkokdaj zajame mraz oziroma slana.

-an

MANJ ZDRAVSTVENIH PREGLEDOV

V prvi polovici letošnjega leta je bilo v Kamniku v vseh zdravstvenih ustanovah 16.288 pregledov, kar je za 500 manj kot lani v istem času. V obratnih ambulantah je bilo 2168 pregledov manj kot lani, od tega

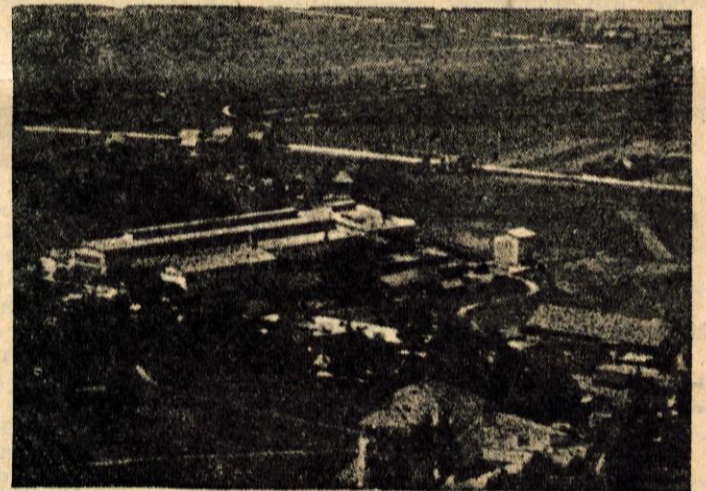

ZDRAVSTVENI DOM V KAMNIKU

samo na Duplici 1500 pregledov manj. Specialisti so pregledali 3.046 bolnikov ali 360 več kot lani. Dvignilo se je število obiskovalcev v posvetovalnici za matere in obiski patronažnih sester na domovih. V porodnišnici je rodilo 61% vseh porodnic. Pregledali so tudi 55% vse šolske mladine v občini, ostali pa pridejo na vrsto jeseni.

STARO LIVARNO PODIRAJO

Pri tovarni »Titan« v Kamniku podirajo staro tovarniško poslopje, kjer je bila prva livarna.

TOVARNA »TITAN« V KAMNIKU

Na njenem mestu bodo zgradili moderno tovarniško poslopje, v katerem bodo našli prostor izdelki, ki so sedaj razkropljeni po vsem prostoru, med njimi stiskaonica, ročna orodjarna, re-

mende znano že iz preteklih stoletij. Skoraj vsaka hiša v Komendi in okolici se je desetletja ukvarjala in preživljala z lončarstvom. V stari Jugoslaviji je šlo tem proizvajalcem precej slabo, zato se je 9 proizvajalcev iz Mlake pri Komendi leta 1931 drugo, kajti le v tem so našli odločilo, da bodo ustanovili združitev za obstoj. Še istega leta so se lotili priprav za postavitev skupnega objekta. Zadruga je dobro delovala vseh 25 let. Po osvoboditvi se je preimenovala v obrtno lončarsko zadrugo. Tudi število delavcev se je povečalo od 9 na 25. V preteklih letih so zgradili vrsto novih objektov in nabavili nekaj strojev, tako, da sedaj lahko strojno in ročno delajo posode. S tem se je tudi njihova proizvodnja zelo povečala. S svojimi izdelki zalagajo trg v Sloveniji, največ pa prodajo v Dalmacijo, Primorsko, kakor tudi v ostale kraje Hrvatske in Srbije. Obrabe so v preteklih letih tako izpopolnili, da izdelujejo prav vse lončarske izdelke, od jedilne posode do keramičnih in sanitarnih predmetov. Delovni kolektivi imajo predvideno v letošnjem planu, da bo izdelal za 9.600.000 dinarjev svojih proizvodov. Toda plan bodo vsekakor presejali, saj so že v polletju napravili za 5.300.000 dinarjev prometa. Delovni kolektiv si v letošnjem letu želi postaviti novo tunelsko peč, kar pa jim verjetno še ne bo uspelo, ker bi gradnja preveč stala. Lončarska obrtna zadruga v Mlaki je edina tovrstnih podjetij, ki še deluje v Sloveniji.

an-

Lončarstvo je v okolici Ko-

gorenjske bodice

Samovoljnježi

△ Menda je bil prav datum 13. avgust kriv, da je prišlo do naslednjega konflikta. Jaz sem gledal njega, on pa mene... — Sent, pa recite, da nisem skrivnostnik! Kot rečeno — drug drugega sva gledala, le da me on ni videl, ker je bil popolnoma mrtev. O Maticu, boste rekli, pa menda ne gre za kakšno smrtno nesrečo. Tako je, uganili ste! Tako mrtev je bil, da bolj mrtev ni mogel biti, pravzaprav je bil spečen. Kdo? On, pripadnik iz rodu kebrov, ki sem ga ondan našel za pečeneha v kruhu. Se toliko naj povem, da je bil kruh kupljen v Mestni pekarni na Golniški cesti v Kranju. Morda boste rekli, kako je vendar to mogoče, saj sem se že nekajkrat spotaknil ob podobne primese v kruhu. Vse je mogoče, pa tudi to, da naši peki še vedno ne presejajo moke, preden zamesejo kruh.

Takole mi je pojamral pred dnevi moj prijatelj: »Veš, moj sinko bi rad kupil lopar za namizni tenis. Denarja nima, pa je začel zbirati staro železo in staro gumo. Menda oboje kar dobro plačujejo pri Odpadu. Ko je zbral okrog 15 kg te navlake, je svoj »zaklad« odpejal k Odpadu. Tamkaj ni prišel takoj na vrsto, ker je bil pred njim neki ključavničar, ki je pravkar oddajal svojo starino. Ko je ta opravil, je prišel na vrsto moj sin, medtem ko je za njim čakal še nekdo s tovrstnim avtomobilom. Takrat pa je skladiščnik dejal: »Ti, mali, ti imaš pa tri mesece časa, lahko čakaš. Sicer pa za to, tako ali tako ne boš nič dobil!« In na vrsto je prišel tovorni avtomobil. Malemu se je povsilel nos in stresel je svojo kramo z vozička za voglom na dvorišču Odpada.»

V tem primeru gre za neznan dogodek, ki pa vseeno postavlja nekolično vprašanje. Zakaj Odpad postavlja ceno za star material, če pa je ta material po mnenju skladiščnika ničvreden? Zakaj »Odpad« propagira, naj otroci zbirajo star material, ko je vendar jasno, da otrok ne more pripeljati poln kamion odpadnega materiala? Zakaj naj bi imel otrok več časa kot odrasli? Včasih utegne to veljati, včasih pa čakata otroka oče in mati. Zakaj tudi ta vzvišena navada odraslih (ne samo pri Odpadu, temveč tudi v mesnici, pekarni in špeceriji itd.) otroke izrivati iz vrste?

Skladiščnik, ki je služboval pri Odpadu na Gorenji Savi v Kranju, dne 17. t. m. ob 11.30 uri naj si to po močnosti zapiše za uho. Pa tudi predpostavljaj naj bi si ne zatiskali ušes pred takšnimi pojavi.

△ Veste, lep čas je že minil od tistokrat, kar sem obiskal Prešernovo rojstno hišo v Vrbi. To sem storil preteklo nedeljo. Mimogrede sem se zapletel v razgovor z žensko, ki je menda oskrbnica Prešernove rojstne hiše, in ki prodaja obiskovalcem razne razglednice s Prešernom, z Markovo cervkvo in podobno. Dejala je, da ljudje zelo radi kupujejo te spomine, pa še to je pripomnila, da zelo, zelo pogosto povprašujejo po Prešernovih poezijah žepnega formata. Iz njenega pripovedovanja sem razbral, da bi v zadnjih letih gostje pokupili več tisoč izvodov teh poezij. Menda bi bilo o tem vredno razmisliti!

△ Pa boste morda rekli, da so loški mulci za samo škodo na svetu. Kje neki! Kar pomislite, koliko lepa so priskočila na pomoč Turističnemu društvu v Loki za 60-letnico obstoja. »Za gradom« so prav čedno polepšali klopiče, se pravi, od podnožij so potrgali skoraj vse deske. Pa tudi strešni lepenci na baraki na Starem gradu niso prizanesli.

△ Nekateri živinorejci so se haposed domislili, da ne bo napak, če bosled gojili tudi svete krave. Le-te se namreč pasejo po zelencah pred stanovanjsko naselbino na Hujah (v Kranju). — Pravijo, da ni oblasti, ki bi mogla to preprečiti. Govori se celo, da bodo tudi ostale zelenice in parce v mestu oddali v najem živinorejcem, da bi na ta način vzgojili zadostno število »svetih« krav. Interesenti, javite se! Najemnine bodo odrajtale krave iz lastnega fonda.

△ V zadnjem času je slišati nič koliko graje čez poslovanje prodajalne »Zelenjava« pri kokrškem mostu na Jezerski cesti v Kranju. Nikar grajati možička, ki si na moč prizadeva hitro in kulturno postreči kupce. Tudi negodovanje, če se ubogi mož kdaj na kdaj pri obračunavanju ušteje v svojo škodo, ni na mestu. Vsekakor pa zasluži več graje trgovsko podjetje »Zelenjava«, pod čigar pristojnost spada tudi ta poslovalnica. Le-ta je pogosto zaprta v jutranjih in celo v zgodnjih dopoldanskih urah. Čemu? Zato, ker mora prodajalec sam nabavljati blago. Čudno, da matičnemu podjetju še ni prišlo na misel, da se morajo manjkajoče zaloge blaga dopolnjevati pravočasno, se pravi v popoldanskih ali pa v zgodnjih jutranjih urah, še preden obiščejo kupci prodajalno.

Vas pozdravlja Vaš

Bodičar!

Niso to Prežihovi »Samorastniki«, še v daljnem sorodstvu niso z njimi. Prežihovi ljudje so namreč le sami zrastle v svojih odročnih krajih, a zrastle so, čeprav tršati, vendarle zravnani in k soncu obrnjeni. Samovoljniki pa so sorta, ki je v žlahti s samoglavneži, samoljubneži, samopašneži in podobnimi samogoltnježi, torej nepriklupnimi, če ne že škodljivimi elementi. Zato jim odkazuje svoje mesto tudi naš kazenski zakonik v 297. členu, ki jim preti za njih početje proti javnemu redu, z denarno kaznijo ali celo z zapornim do šestih mesecev.

Tam, kjer gre za posestne, sosedske, stanovanjske in podobne medsebojne odnose in trenja, se samovoljnost največkrat pokaže. Naša sodišča nam lahko potrdijo, da se je ta plevel na njihov družbenega življenja precej razbohotil ter ga bo morala pomagati poruvati sodiščem še vsa poštena družba. Najhuje pa se je razpasel, kjer so zadrege in trenja med državljani največja in mislim, da ne bo težko uganiti, kje je to. Pri stanovanjih.

V sodnih spisih so nagradeni visoki kupi tega plevela. Malokdaj se pa zgodi, da bi kdo odprl te spine pred vso našo družbo in ji pokazal ta plevel, da ga dobro spozna in se varuje pred njim.

Samo dva primera naj vam opišem iz teh spisov, opišem verno, kakor sta se res v zadnjih mesecih zgodila.

Prvi: Doštudirala je za medicinsko sestro. Dobila bi službo v mestni bolnišnici, — le stanovanja ni še zanjo. Pri svoji znanji, ki srečnica lahko deli skromno sobo z drugo srečnico, izve za dve upokojenki - samici, ki iščeta postrežnico in ji nudita vsaj začasno tudi »poselsko« sobico. Ponudi se jima in ti dve jo res sprejmeta ob pogoju, da jima po opravljeni službi pospravi in počisti.

Ona bi se sicer rada tudi naselila v pravo stanovanje, pa ga ne najde. Povsod je vse oddano, oddano menda že za vse bodoče rodove. Tovarišice v službi ji svetujejo, naj ponudi nagrado, naj plača najemnino za leto dni vnaprej, pa bo šlo. Toda, kje naj vzame sredstva, če jih sama nima. Ne more razumeti, kod zagrabijo oni, ki baje vendarle storijo tako.

Stari samici sta z njo vedno manj zadovoljni. Vedno bolj sta namreč prepričani, da potrebujeta postrežbo dan in noč, in zato začajata misliti na pomočnico. Že takrat, ko sta sprejeli pod streho njo, sta bili previdni, in sta zapisali v dogovor, da jo sprej-

lastno opremo. Izkoristila je začasno odsotnost samic in vtihotapila v sobo nočno omarico in visoko omaro.

Samici ji lepega dne res slovesno sporočita, da sta dobili drugo, stalno »moč« ter da ji zaradi tega odpovedujeta »poselsko« razmerje in z njim vred sobico. Hudo sta pa pri tem presenečeni, ko najdeta v sobici razen nje

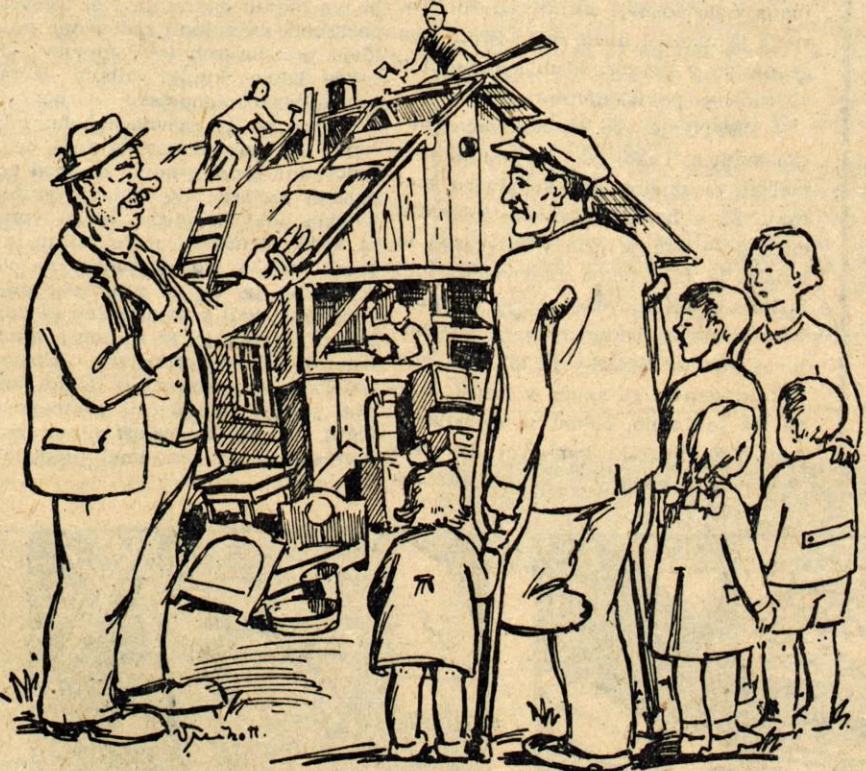
če bi ne bilo takega prerivanja med ljudmi za prebivališča. Naslednji, drugi primer bi se pa ne smel zgoditi, pa če bi bila stiska še taka!

Invalid iz osvobodilne vojne s petimi otroki, pa še vdovec povrhu, stanuje v bajti. Lastnik bajte je kmet, ki ne zahteva najemnine v gotovini, zahteva jo pa od invalida in otrok v

tudi njeno opremo. V svetem pričakovanju, da je pravica samo na njuni strani, zahtevata od »postrežnice«, da se takoj pobere z vso svojo kramo, kamor vé in zna. Niti odpovedati ji ni treba, tako sta se informirali pri nekem pravniku, saj je šlo le za poselsko razmerje. Vsiljenka, kakor sta ji rekli, pa je vztrajala pri svojem, da brez odpovedi ne bo šlo, kajti ona ni bila noben »posel«, najemnino je pa poravnava s tem, da jima je skrbela za snago in red. Ni se torej dala pregnati.

Služaj pa je hotel, da je vsiljenka medtem zbolela. Morala je v bolnišnico.

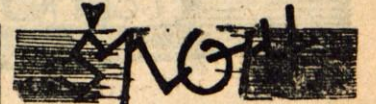
meta le do preklica v »poselsko« sobo. Ona je v zagati. Svojo stisko potroži tovarišici in ta ji da dober svet. Postavi naj skrivaj v sobico vsaj nekaj opreme, ki jo ima še doma, pa bo veljalo, da je vzela v najem sobo z

Zdaj sta ji pa samici vrnilo milo za drago. Postavili sta njeno »kramo« pred vrata v vežo, iz obzirnosti pa sta tudi sporočili vsiljenki. V sobo, ki sta jo tako očistili njene navzočnosti, sta pa sprejeli pomočnico za postrežbo podnevi in ponoči.

Na bolniški postelji je izgnanka z muko napisala prijavo proti samicama. Več tako ni mogla. Kajti oni dve sta že sami opravili, kar bi smela opraviti le sodna oblast, če bi spoznala, da ji res tudi »poselska« soba v mestu več ne pripada. Vendarle se je našla usmiljena duša, ki se je v svoji sobici stisnila še za navzočnost »vsiljenke«. Le kramo je morala spet poslati nazaj na dom.

Sodišče je obe samici poučilo, da je bila njuna samovoljnost še vse hušja od samovolje vsiljenke in zato tudi kazniva ter jima je naložila zaradi prevzgoje vsaki po tri tisočake denarne kazni.

Ta primer bi se morda ne pripetil,

V STRAŽIŠČU BODO DOBILI BETONSKO IGRISČE ZA MALI ROKOMET

Letos bo športno društvo »Mladost« iz Stražišča sodelovalo z žensko in moško ekipo v tekmovanju za prvenstvo Slovenije v malem rokometu. Rokometaši se bodo za ta tekmovanja dobro pripravili, poleg tega pa jim bo društvo zgradilo na južni strani nogometnega igrišča novo betonsko igrišče za mali rokomet.

PRVENSTVO PIONIRJEV V KAMNIKU

Pretekli teden je bilo v Kamniku prvenstvo Slovenije za pionirje v skokih. Kakor so Kranjčani na začetku sezone obljubili, da bodo letos začeli z resnim delom z mladino, so to tudi pokazali na tem prvenstvu, kjer so imeli njihovi pionirji precej uspeha. Tekmovanje je dobro organiziral pavalni klub »Kamnik«.

Rezultati: pionirji: 1. Brezovar (Lj.) 42.07, 2. Čuk (Tr.) 39.27, 3. Koprivšek (Il.) 38.82.

pionirke: 1. Jerman (Tr.) 38.92, 2. Dolinar (Il.) 37.10, 3. Stok (Tr.) 35.42.

PRED ZADNJIM SREČANJEM VODI »KAMNIK«

V pondeljek je bilo na plavalšču »Kamnika« v Kamniku pavalno srečanje gorenjske cone slovenske plavalne lige. Gosti iz Kranja so na tekmovanje prišli za zamudo, tako da so domačini ob njihovem prihodu že odplavali disciplini 400 m prosto za ženske in moške. Poleg tega ekipa Triglava II še ni nastopila kompletna in so domačini visoko zmagaši. Po tem srečanju vodi v gorenjski coni ekipa »Kamnika«.

V prijateljski waterpolo tekmi pa sta se po plavalnem sporedu srečali prvi moštvi Triglava in »Kamnika«. Zmagal je visoko Triglav s 14:2.

SPORTNE PRIREDITVE GORENJSKIH TABORNIKOV NA POLOTOKU VERUDICA PRI PULI

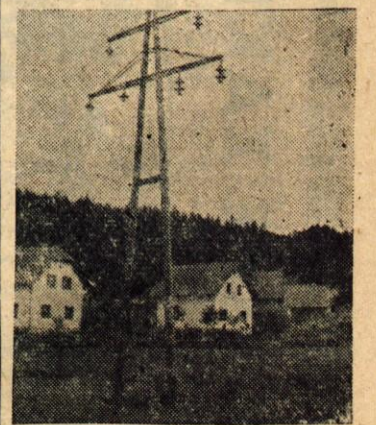
Tretja skupina 200 otrok padlih borcev z Gorenjske, ki se je 14 dni mudila na taborjenju na polotoku Verudica pri Puli, je v zadnjih dneh imela vrsto športnih tekmovanj in prireditev.

Tako je pred dnevi moštvo mladincev iz Kranja premagalo tovariše iz Murske Sobote v prijateljski nogometni tekmi z 2:0. Izvedli so tudi strelsko tekmovanje, katerega se je udeležilo 70 tekmovalcev - tabornikov in 11 članov vodstva tabora. Tekmovali so z zračno puško od 50 možnih krogov. Pri mladincih je zaslužno osvojil 1. mesto Vladimir Boben z 38 krogov, pri mladinkah Almira Kikelj 21 krogov, pri vodstvu tabora pa Zvozne Ažman 43 krogov.

—an.

KAMEN spotike

Prebivalci te nove naselbine v Naklem, ob glavni cesti Ljubljana-Bled, si morajo zvečer še vedno svetiti s petrolejkami, njihovi radio aparati pa molčijo še zapečateni. Naselje namreč še

nima elektrike, čeprav teče mimo, kot kaže fotografija, vod visoke napetosti. Za elektrifikacijo bi bil seveda potreben denar, vendar prebivalci naselja sami radi pomagali. O razpravi je tudi na z livec, vendar pravijo, dobili pravega odgovora.

Jf.

VIGENCI 65

V njuni ljubezni je bilo pravzaprav nekaj čudnega. Čeprav sta bila dan za dnem skupaj, je Dominik skoro nikoli ni ljubkaval, nikoli več tako kot tisti večer, ko se je vrnil iz Gradca. Govoril je z njo o svojih poslih, mimogrede jo je razmišljeno pogladil po roki, sicer pa se ji ni preveč približal. Ano je žejalo po toplini. Še več. Želela si je vroče strasti in včasih je mislila, da ga morebiti zdržuje misel na Polono. Pazila je na njegove korake, toda nikoli več ni šel v Kamno gorico. To jo je potolažilo. Čez čas se ji je zdelo nesmiselno misliti na Polono. Končno — kako bi se mogla dekla, pa čeprav mlada in čedna, primerjati z njo, z Gašperinovo Ano? Tudi si je rekla, da je Dominik čez glavo zakopan v delo in skrbi. Ko se bo tega rešil, bo utegnil več misliti nanjo. Predpustom, ko bo nehala žalovati po očetu, bi se lahko poročila. Kadar je mislila na to, ji je srce nemirno razbijalo, postajala je vsa nestrpna. Še malo ji ni bilo mar, da so si ženske v trgu že začele šepetati, da bodo pri Gašperinu dobili novega gospodarja.

Tako je bilo vse do srede poletja, ko se je vrnil Aleš. Pisal je, da pride in Ana mu je poslala naproti hlapca Jožo z vozom. Pripeljala sta se sredi dopoldneva in prvo, kar je Ana opazila, ko ju je zagledala, je bila študentova velika skrinja. To staro skrinjo, okrašeno s srci in rožami, so mu dali, ko je prvič odhajal v mesto in čez počitnice je vedno ostala pri gospodinji. Bila je težka in nerodna, Ana si ni mogla misliti, kaj je fant pičilo, da jo je privlekel domov. Morebiti se je namenil menjati stanovanje? Da, tako bo. — Več ni utegnula premisliti, ker je stekla na dvorišče, da bi ga pozdravila.

Ko je prišla ven, je ravno skočil z voza. Od kar ga ni videla, se je še potegnil — zdaj jo je preraščal za dobro glavo. Oblečen je bil čedno, mestno, mlado lice je pravkar zorelo v moško oglatost, na bradi mu je poganjal prvi puh. Stisnil ji je roko in jo pozdravil. Zdel se ji je zadržan in zamišljen. To je gotovo od vožnje. Potem je rekel Joži, da bosta vzela skrinjo z voza. Bila je težka, polna knjig in obleke, poprijela sta jo vsak na svojem koncu, Ana je pomagala na sredi, pa je še niso mogli spraviti z nerodnega voza.

»Strica bom poklicala,« je menila Ana in stekla v vigenc. Vrnila se je z njim in skupaj so spravili skrinjo na tla, nato pa so jo odnesli v sobico zgoraj, kjer je Aleš navadno prebil počitnice.

»Kako da si pripeljal skrinjo domov?« je vprašala Ana, ko so sedeli v hiši. »Ali si hočeš poiskati drugo gospodinjjo?«

»Ne,« je odgovoril fant, »ne grem več v šole. Doma bomo ostal.«

»Aaa? Ali si padel?«

»Nisem. Toda premislil sem si. Tudi stric Filip mi je pisal, naj raje ostanem doma in se držim svojega.«

Stric Miklavž je vstal in poln notranjega zanosa kar zaplaval proti Alešu. Lopnil ga je po rami in vzkliknil:

»Da te je le pamet srečala! Doma ostani in kovačije se loti!«

»Saj se je tudi bom,« je zatrdil Aleš.

Ana je bila začudena, za trenutek se ji je zdelo, da ne razume niti besede od vsega, kar moška govori. Potem se je osvestila in začudila, kakor da se je v njej nekaj prelomilo na dvoje. Zadnje mesece niti mislila ni več na to, da bi se Aleš vrnil in hotel ostati za zmeraj doma, še manj pa, da bi se lotil kovačije. Kakor blisk jo je prešinila misel: — Kako bo z Dominikom, ki dela v obeh vigencih? Pogodbo ima, saj ga Aleš ne bo mogel izriniti! Razumela je, da ni mogoče Dominiku niti ob novem letu odpovedati pogodbe, ker bi potem vse njegovo prizadevanje propadlo, z njim vred pa njeno upanje, da se bosta poročila. Misli so ji prehitevale druga drugo in naposled sama ni več vedela, kaj naj reče ali stori, čutila je samo, da ji ni prav, ker se je brač vrnil domov, in ugotovila, da si je že nekaj časa dom lastila čisto zase, ne da bi pri tem še mislila na brata. Zato je rekla bolj rezko, kot je hotela:

Vesele in žalostne s potovanja v Italijo

Takole potovanje je postalo dandanes že kar vsakdanje, saj te celo »Putnik« zapelje tja do Neaplja. S tem pa je tudi navadno opisanje potovanja postalo dolgočasno — zato danes le vesele in žalostne, ki lahko dolete potnika po Italiji — za zadnjo stran.

Na potovanju skupine, v kateri se potniki ne poznajo, so najbolj zanimivi prvi tipljali DOMA. Dan pred potovanjem sem prisluškoval napotkom prijazne »Putnikove« uradnice neki sopotnici: »Cim prej pridite, boljši sedež boste dobili.« To sem si dobro zapomnil in prihodnje jutro sem že ob treh zjutraj občudoval nočno Ljubljano. Bil sem prvi. Počasi so se nabirali drugi za drugim, nekdo je celo delil številke kot pri zdravniku. Ko pa je avtobus zavil pred poslovalnico, ni nihče več gledal nanje — prvi sem bil zadnji, k sreči pa se ni nihče spomnil na sedež poleg šoferja — ostal je prazen, pa se je spolnilo: prvi bodo zadnji in zadnji bodo prvi. Vso pot sem imel prekrasen razgled.

Seveda, MEJA, ta je bila vzrok tišine, pogovor se nikakor ni sprostil. Vsakdo je bil zatopljen v svoje »špekulativne« misli, da bi v Italiji ne ostal brez denarja. Skrite cigarete, dolarji, dinarji so kot mora pritiskali na streho, čeprav je bilo šele 5 zjutraj. Nekateri sopotnice so se nervozno presedale in ogledovale ter vneto trdile, da se ne splača »RISKIRATI«. Domači pregled smo srečno prestali, vstopil je karabinjer: »Cigaretti?«, in že je posegel po kovčku postarnega tovariša. »Ne, ne samo BRODO«. Tedaj pa vsi v smeh (seveda, tisti ki so poznali italijansko), najbolj pa se je režal karabinjer in na vneto zatrdjevanja, da nimamo ničesar preveč, je zapustil avtobus. Šele pozneje so mi razložili. Tovariš je namreč hotel reči »Brotta«, pa se mu je v nervozi kruh spremenil v »brodo« — po italijansko: juho.

V TRSTU je vse obsedla menjalniška mrlzica. Takoj smo vsi postali specialisti za devize. Na kolodvoru menjajo 85, v banki 90, v neki mlekarni celo 95 — vse je drlo v mlekarno in kmalu je bila polna Slovencev; tudi lastnik je bil Slovenec in je potreboval dinarje za nakup mleka v Sloveniji. »Cambiate dinari«, je bil prvi stavek, ki sem se ga naučil v Italiji. Zelo pa me je čudilo, odkod so se pojavili celo 5000 dinarski bankovci in celo zlate ure nekaterim niso bile predra-

ge. Lahko smo bili ponosni, da reprezentiramo standard slovenskega obrtništva. (Jaz sem bil kot edini študent častna izjema, ker pa sem denar za izlet zaslužil s počitniškim delom in packanjem papirja, so me klicali za Benamina.)

V FLORENCI sta nam gotovo dva »božjepotnika« v večno mesto, ki smo ju odkrili med nami, (namreč neka redovnica in župnik), izprosila lepo vreme: čez vse Apeninje je neprtrgoma deževalo. Bila pa sta tudi jezikovna fenomena: latinščino sta malo narobe obračala, pa sta bila povsod v pomoč pri dolgotrajnem barantanju.

»Videz in resnica« bi lahko imenoval dogodek v POMPEJIH. Posebno atrakcijo predstavljajo med rimskimi razvalinami javne hiše, ki privabljajo številne obiskovalce. Čeprav so bile to hiše žensk, še danes ko so brez njih (v hišah so ostale le zanimive freske iz njihovega življenja), puste va-

NEAPELJ je znan po svoji revščini. Štirinajstletni fantje se potikajo kot gangsterji po cestah s cigareto v ustih. Vsi znajo angleško. »Kdo si?« »Daj mi pet lir za cigarete«, je prvi pozdrav. Potem pa kmalu zaide pogovor v bolj kalne vode: »Do you stay here at night?« »Do you like girls? I'll bring you some!« (Ostaneš tu čez noč? Imas rad dekleta? Privedel ti jo bom!) Mogoče takole ponuja svojo sestro...

V Neaplju — deželi pomaranč — smo se jih hoteli tudi pošteno najesti in naše sopotnice so kar tekmovali, kje bo katera staknila cenejše. Vse so planile v neko trgovino. 50 lir kila! Kmalu je bila trgovina prazna. Iz Neaplja pa se je vlekla za nami sled pomaranč. Iz njih ne bi mogel iztisniti niti kaplje soka.

Se ena zanimivost Neaplja: njihov delovni čas od 9. do 12. in od 16. do 21. ure.

RIM nas je prevzel. Angelski grad, Forum, Vatikanski muzej, Kolosej, Katakombe, vse smo si ogledali, nekateri petičnejši so celo pokukali v nočno življenje. Mimogrede so ženi režiserja Mahničja v cerkvi Sv. Pavla ukradli denarnico. Najbolj zanimiv pa je bil lov za posnetki po kupoli cerkve Sv. Petra. Aparat smo pretihotapili v pristnem gorenjskem cekarju, potem pa so nekateri »stražili« paznike, jaz pa sem fotografiral.

Povsod po Rimu sem naletel na mlade, lepo oblečene postopajoče moške, ki nikakor niso kazali videza turista, pa sem vprašal enega pri Fontana di Trevi:

»Kaj delate?« — »Nič!«

»Od česa živite?« — Pokaže policijsko legitimacijo.

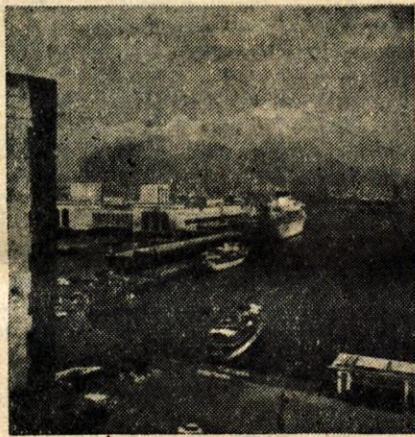
»Zakaj sedite tu?« — »Da pazim na turist.«

»Zakaj?« — »Da jih ne bi okradli.«

Kar vesel sem bil, meni niso mogli ničesar ukrasti. Od 3000 din in 1000 lir nisem imel niti centa več.

O BENETKAH lahko povem samo to, da so zelo lepe, drage, smrdljive, da je malo manjkalo, pa bi nehote postal emigrant. Sedel sem na počasen »beneški tramvaj« in se vozil od Trga Sv. Marka do postaje celih 45 minut in bi skoraj zamudil vlak. To me je tako pretreslo, da sem v Trstu moral spiti obvezno Coca-colo (slabšo od cocte). Komaj sem si opomogel od prestanih skrbi, smo bili že v Ljubljani z vso prtijago: meter dolgimi punčkami, odejami, urami in drugo kramo (jaz pa s polnim žepom vstopnic iz raznih zbir in muzejev ter prazno denarnico — še en mesec sem potem moral delati za »pufe«). Vendar mi ni bilo žal levega izleta.

JANKO KREK

PRISTANIŠČE V NEAPLU

ne samo moške — po nekdanji navadi. Pravijo, da zaradi morale. To brezobzirno mučenje ženske radovednosti bi res morali odpraviti. No, trgovci so poskrbeli, da najbolj radovedne ne odidejo praznih rok iz Pompejev. »Pod roko« lahko kupijo album izbrane, popravljene pompejske pornografije. Trgovina pa se razvija takole: mlade fante (to sem bil seveda tudi jaz) in radovedne ženske, muhe na med pompejskih prodajalcev, si takle postopaj najprej pogleda, če ga vprašaj za vodo, te popelje malo vstran in od daleč pokaže album, toliko, da vidiš kaj sploh je. Če se zanimaš zanj, te popelje še bolj vstran, začne se dolgotrajno barantanje, ki se konča z mastnim dobičkom prodajalca (skrivnost navija ceno), kupec pa lahko znanec pokaže zanimivosti pompejskih fresk. Jaz jih na žalost nisem mogel razveseliti, ker sem imel premalo lir in cigaret.)

TOM IŠČE ZAKLAD

PRIPREDIL: IVAN ABRAM
RISE: MILAN BATISTA

13.

Vstopila sta dva možakarja. Prvi je bil stari, gluhi, enooki Spanec, drugi pa razcapan razkuštraneec. Dečka sta onemela — bil je Joe, ki so ga pred časom obsodili in se je zdaj potikal okoli. Dečka je zazelbo pri srcu in tako sta se potuhnila, da je bilo slišati le njuno dihanje. — Možakarja sta potegnili iz žepa nekaj hrane in južinala. Nato ju je premagal spanec in zasmrčala sta. — Dečka sta se oddahnila. Tom je zašepetal: »Zdaj imava priliko, pojdi, Huck!«

14.

Huck se je obotavljal: »Jaz že ne morem, umrem, če se zbudim!« Tom je priganjal, Huck ga je zadrževal. Nazadnje je Tom vstal in se prav rahlo prestopil. Toda že pri prvem koraku so trhla tla tako zaškripala, da se je od strahu sessedel. Potem ni več poizkušal. Dečka sta ležala tam in štela minute, ki so se jima zdela cela večnost. Končno sta z veseljem ugotovila, da se sonce vendarle nagiba k zatonu.

15.

Vtem sta se možakarja zbudila. Joe je sedel in strmel okoli sebe. Nato je butnil svojega pajdaša in mu velel: »Čas je, da odrineva!« in nato še pristavil: »Kaj bova storila z najinim plenom, ki sva ga pustila tu?« »Mislim, da bi ga pustila tu, kakor vedno. Nima smisla, da ga vlačiva drugam.« Šest sto petdeset srebrnjakov je že lep tovor. — »Dobra misel,« je dejal Spanec in začel z nožem kopati v kotu sobe. Toda njegov nož je ob nekaj zadel.

16.

»Kaj je?« ga je vprašal Joe. — »Napoli strohnela deska, ne, mislim, da je skrinja! Sem pojdi in pomagaj, bova videla kaj je!« Med kopianjem je napravil luknjo v skrinjo. Joe je vtaknil roko vanjo in jo spet potegnil iz nje: »Hej, bratec, denar!« — Možakarja sta ogledovala polno pest kovancev. Zlatniki so bili. Dečka nad njima sta bila prav tako vznemirjena ali pa morda še bolj kot roparja in prav tako navdušena. Spanec je rekel: »Tam je star zarjavel kramp, prej sem ga videl. Brž bova opravila...«